

Reuerendi Patris P. Hieremiæ Drexelii e Societate Iesu Opera omnia

Duobus nunc Voluminibus comprehensa, & libellis ante hac non editis
aucta ; Illvstrata, Indicibvs Moralibus, Locorum S. Scripturæ, Capitalium
Mysteriorum fidei, Rerum, & Concionum quouis anni tempore habendarum
; Congestis Et Compositis Methodo prorsus, alijs Auctoribus inusitata ; Sed
Theologis ...

Indicibvs Illvstratvs Et Avctvs Concionatoriis

Drexel, Jeremias

Antverpiæ, 1643

Sect. I. Quæ Christi vestes fuerint, divisæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77031](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77031)

Virginum dixit: Sanguis ejus ornavit genas meas. Omnis expiandi virtus à Christi Sanguine est.

Sed per quantos cruciatus Sanguis hic fusus est? Ut omnem dolorum feriem taceamus, sunt qui censeant, in domo Caiphae incussum Christo colaphum chirotheca ferrea, eaque vi, ut mox in tumefcente toto vultu ita suffusus sit sanguis, ut notas ferreorum digitorum receperit, idque in sudario Veronice (quod Roma servat) lacerentè cerni asserunt. Imò sanctissimus hic Sanguis, velut invitus sede sua pulsus, redire cupiisset. Quod Birgitta, sancta vidua testatur his verbis: Igitur ore aperto, sicut jam expiraverat, lingua, dentes, & sanguis in ore ab aspicientibus poterant videri. Nimirum ad has latebras refugiebat sanguis, qui venis omnibus expellatur. Ita os sanguine plenum natabat.

Jobus de aquila differens, Pulli ejus, inquit, lambent sanguinem. Hoc eis in alimoniam & potionem est. Nam, ut Aristoteles sentit, aquilæ non bibunt; pro potu, sanguis est præda. Cum verò mater pullis sanguinem nequit subministrare; in femore seiplam vulnerat, eumque suis forbendum infantibus propinat. Joannes & Magdalena, velut aquilini pulli ad haerendum sanguinem advolarunt. Magdalena sub cruce sanguinem cum terra sustulit, quæ in Galliis apud S. Maximinum in ampullâ vitreâ, colore rubro atque mixta servatur. Ejus mentionem faciens Silvester Prieras in ipsis verbis: Quæ, inquit, ut constanti omnino sermone asserunt, singularissimè observavit, sanguinem è Dominico latere fluxisse. Et quam amavit nos Christus, reverà mater, quæ non è femore tantum, sed è manibus ac pedibus ac venis omnibus, virgineum nobis Sanguinem propinavit, Sanguinem purissimum.

Sed, obsecro, cur Deus non aliter propitiari voluit, quam Sanguine, & tali Indigemus causis.

I. Ut probè capiamus, quam exacta, quam & severa sint justitiæ divinæ judicia. Quid ab homine plus petas sanguine? Si pecuniæ, si vestes, si suppellex, si gemma petantur, dabit omnia, modo vitam servet & sanguinem.

II. Et si milites vociferatus fuisset Siracides, Quasi à saculo colubri fuge peccata; sed tuis tam infandam malitiam latere numquam credidisset, nisi jam viso Christi Sanguine ob peccata fuso.

III. Hinc summa Christi gloria obvènit. Propter quod & Deus exaltavit illum, & donavit illi nomen, quod est super omne nomen. Si Regi Codro, pro Atheniensibus, si Decio pro Româ sanguinem fudisse tanta fuit gloriæ; quantæ erit, pro omni humanâ gente occubuisse?

IV. Doctrina Christi sanè ardua est, nec aded facilis factu: animam suam & seipsum odisse, crucem amplectari, inimicos amare, iis benefacere, humano genio minimè pronum est. Has præceptiones Christus Sanguine suo conscripsit & confirmavit.

V. Hoc Angelis exemplo fuit obstupescendo, ut tantò iis amantius deservirent, pro quibus eorum Rex sanguinem etiam fudisset.

VI. Hochominibus potentissima cohortatio ad adversa quavis toleranda. Sed quidquid demum toleremus adversi, excitabit Paulus ad majora, & illud suum ingeret: g Nondum usque ad sanguinem restitistis, adversus peccatum repugnant. Hinc acuiur velut elephantis in prælium. Et quantum Romanus populus concitari se passus, cum Julii Cæsaris in curiâ obruncati cruentam vestem cerneret? Quid nos, spectato Christi corpore criento, numquid ad ausa proflisium generosiora? Et certè mihi hic Sanguis Dominicus nos calefaciat, erigatque ad fortiter agendum & patiendum, frigidi, imò mortui sumus.

VII. Virgineus hic Sanguis animi puritatem & castimoniam nos docet. Horratur Paulus: Pacem sequimini cum omnibus, & sanctimoniam, hoc est, castimoniam, uti Chrysostomus & Hieronymus interpretantur. Quisquis autem evitare cupit libidinem, odetit otium, & torpidam quietem. Quemadmodum verò ros maritimus herbas arentes recreat, sic animum cupiditatibus æstuantem ad sanctimoniam leges, revocat Christi Sanguis. Hoc illud vinum est germinans virgines. Sunt quidam fructus arborum ejus indolis, ut, si sint illibati divinis in paleis, vel arenâ, vel foliis quasi recentes servari possint, semel delibati non nisi melle ac saccharo servantur. Nos velut fructus à peccato sapimus libari, non virgineo melle, sed Domini Jesu Sanguine servari possumus.

Et reverà nisi quis seipsum quotidie Christi crucifixi Sanguine velut recens aspergat; eum que pîs de desertis è Dominico latere bibat, atque Jesu in cruce cruentum arctissimè complectatur, heu sensim calorem animi atque spiritus perdet, & frigeſcet, imò perdet seipsum & caelum, hostis Dei!

Sanguis Jesu Christi Filii ejus emendat nos ab omni peccato. Habentes itaque, fratres, fiduciam in introitu sanctorum, in Sanguine Christi, quam intravit nobis viam novam & viventem, hanc teneamus ad regnum.

CAPVT IX

De vestimentis Christi morituri divisis, de titulo ad crucem appenso.

Itu veteri Romanorum, siquando proscriporum bona, hostiumve manubiæ aut præda venales foret, vctigaliæ locaretur, usus obtinuit, ut hasta posita, tabella cum inscriptione addita vaniret. Ita Senatus, cum incenderetur annona, publice fixit hastam, & vendidit frumentum. Hæc hasta salutis dicta. Proximè Hierosolymam in Golgothæo monte vestes regie, auctioſe sunt venditæ. Loco hastæ crux fixa, quam Christiani omnes jure meritissimo vocent Hastam salutis. Appositus est etiam titulus & inscriptio, ut sciretur, cujus eæ vestes fuissent, Jesu Nazareno Rex Judæorum.

Hic Isaias velut auctioſans, & orbem invitans ad emendum, Venite, inquit, emite absque argento & absque ulla commutatione. Nemo serius emproter hinc arceri potest, auri argenteve inopia hinc nullam submovert. Sat pinguem crumenam habet, qui bonæ voluntatis dives est. Hic summi Regis vestes pretio venduntur missimò. Nos hoc capite potissimum duo exequemur. Primò, De Domini Jesu vestibus, quas milites inter se forte ac ferro dividerunt, agemus. Deinde, Crucis titulum, Jesu Nazareno Rex Judæorum, exponemus.

S. I. Quæ Christi vestes fuerint divisa.

De vestibus Christi, sub ipsâ cruce divisis hæc annotans Joannes, Milites ergo, inquit, cum crucifixissent eum, acceperunt vestimenta ejus, & fecerunt quatuor partes, unicuique militi partem, & tunicam. Erat autem tunica inconsutilis, desuper contexta per rotum. Dixerunt ergo ad invicem: Non scindamus eam, sed sortiamur de illâ cuius sit. Vt scriptura impletur dicens: Partiti sunt vestimenta mea sibi, & in vestimentam miserunt sortem. Nullus Evangelistarum hoc mysterium sliuit, omnium explicatissimè Joannes id memoriae prodidit. Hic aliquot nobis quæstiones veniunt discutendæ.

I. Quæ & quot vestes fuerint. Euthymius censet fuisset triplices: Tunicam interiorem, seu subuculam, tunicam exteriorem, & pallium. Credibile proflus, illo ævo tibialia ceterasque partes vestium in usu non fuisse. Tunica interior, communi Patrum præcorum sententiâ, præerat inconsutilis, & à beatissima Virgine Matre acule lanâ contexta: si quidem in Oriente, recepto more, vestes femi-

Hebr. c. 12. v. 14.
Zach. c. 9. v. 17.
1. Joan. c. 1. v. 7.
Hebr. c. 10. v. 19. & 20.
Alexand. ab Alex. lib. 3. cap. 16. m. 152.
Cruz Christi est hasta salutis.
Isa. cap. 55. v. 1.
Joan. c. 19. v. 23. & 24.
Psal. 21. v. 19.
Euthym. in c. 27. Mat.

3. Esdræ cap. 4. v. 17. **Tunica Christi interior se ad corporis staturam auxit. Sic & vestes Judæorum in solitudine.** a Deut. cap. 3. v. 4. **Ita S. Apollonii (qui quingenis Monachis prefuit, vir miræ sanctitatis fuit) vestimenta non veterascebant, cum tamen in deserto Thebaidis vixisset 40. annis, quæ ac Hebræi. Ita Palladius in Lausiacâ, cap. 52. c. Greg. Tur. lib. 1. de gloria mart. cap. 3. d. scripsit hæc ante annos mille, anno 590. e. Isid. Pelus. lib. 1. ep. 74. f. Luc. Brug. in cap. 27. Matth. c. 11. v. 8. Luc. cap. 16. v. 19. Ad. cap. 1. v. 1.**

stes feminæ confecerunt. Quod Elaras asserens, *Ei ipse*, A inquit, *faciunt stolas omnium hominum.* Super hanc textilem vestem fors jacta est, quam Christiani nummis facile à militibus impetrarunt. Hæc omnium sensu, paribus cum Christo incrementis, ad corporis staturam auxit. Quod tantò facilius creditum est, cum è sacris paginis constet, Judæorum vestes in solitudine annis 40. non consumptas. *Vestimentum tuum quo peribaris, nequaquam vetustate defecit, & ses tuus non est subtritus, en quadragesimus annus est.* a Hæ vestes cum parvulus videntur crevisse (Alphonso Tostato, aliisque testibus) alioquin ex cretulentium membris non quadrasset. Unde autem linguili in t. n. immensâ multitudine alias atque alias sibi vestes parassent? b Quod è verò Christus triplicis generis vestem habuerit, legi suæ neutiquam contradixit: nam Apostolis, uti Euthymius exponit, unam solum tunicam gestatui permisit, quemadmodum & ipse unicâ contentus fuit, plures & mutatorias prohibuit.

Gregorius Turonensis luculente: c De hac verò immaculata Agni tunica, inquit, quæ à quibusdam audi vi, silere nequeo. d Ferunt autem in civitate Galathæ, in basilicâ quæ ad sanctos Archangelos vocitatur, retineri. Est enim hæc civitas ab urbe Constantinopolitana quasi milibus centum quinquaginta passibus, in quâ basilicâ est crypta abditissima, ibique in arcâ ligneâ hoc vestimentum habetur summâ diligentia adoratur, non immeritò digna quæ hoc vestimentum retineat, quod Dominicum corpus vel contingere meruit vel velare.

Hæc eadem Christi tunica nunc Treveris asseveratur. Coloris est in violaceum nigrescentis, quamvis color vix dignosci queat. Sed omnes Regum & Reginarum attilicæ, pictæ, auro virgatæ, gemmis distinctæ vestes ad hanc unam collatæ, arancarum tela sunt, & meræ pannuciz. Hæc quidem Christi vestes, si prætium spectetur, viles, quod Isidorus Pelusiora e docet, paupertino ritu confectæ, qualibus nimirum pauperes in Galilæâ solebant uti, nondæ tanten erant & honestæ, quod Lucas Brugensis asserit, f ac vel nitidissimo cuique ad usum dicta: *Ecce, qui mollibus vestiuntur, in domibus Regum sunt.* Et reprehensio opulenti epulonis, qui induebatur purpurâ & bysso. Quæ Christus Dominus non verbo tantum, sed & exemplo docuit. Nam *Je s v s capit facere & docere.* Hunc ipsum verò minimè pretiosum vestitum Christo morituro retinere non licuit, cum tamen honestioribus morte damnatis solerent vestes relinquere. Christus igitur tamquam vilissimus hominum atque abjectissimus, iis spoliatus est. Quod Chrysostomus asseverans, *Vestes ejus, inquit, inter se partiuntur, quod in condemnatis vilibus & abjectis fieri solet, ac omnino destitutis. Ne tantillum quidem aut servare permixtus est operiendo corpori dum viveret, aut amicis relinquere, cum expiraret. Solent enim ex trulentia,*

inquit Cyrillus, *publicarum rerum vindices, non modò non condolere damnatis, verum etiam atrocitè jussa peragere. & inter calamitates aliorum, robur quoddam animi ostentare. Vestes autem damnatorum quasi hereditatis lege ad se pertinentibus sibi vindicant.* Quod etiam nostro ævo fit, ut licetoribus aut carnificibus pro more vestimenta eorum, quos morte affecerint, cedant in operæ mercedem. Cùm ergo Dominus *Je s v s* nihil aliud haberet, milites saltem vestimenta ejus sibi diripiendi, & pro præmio scelerati ministerii retinenda judicaverunt, contumelias interim & sarcasmos in pendente jacientes, quod pro Regis Judæorum vestimentis, pretiosissimis illis scilicet, eoque Rege dignis certarent, tantique Principis jam victi & capti spolia dividerent. Hujusmodi contumelias audivit, & tulit patientissimus *Je s v s*, viditque ipse suis oculis & coram adpexit è tormentis, quod ipsi solum supererat, vestes suas ut spolia distrahi, easque non egenis, non amicis, sed impiis in pretium occisionis cedere.

Cyrill. l. 11. in Ioan. cap. 38. Vestes Christi in pretium occisionis cesserunt. licetoribus.

S II. Quas ob causas hæ vestes sorte fuerint divise.

I Ta ergo voluit pro nobis pati, ut nihil esset in iplo, quod non verteretur ipsi & in ludibrium, & in tormentum. Omnium denique jacturam passus est, ut nos inopiâ ipsius ditaremur. Hanc vestium partitionem Rex Paltes tot ante sæculis prædicens, *Diviserunt, inquit, sibi vestimenta mea, & super vestem meam miserunt sortem.* Rem futuram describit tamquam præteritam ob certitudinem eventus. Non potuit Hebræus Vates clariùs exprimere historiam post tot sæcula futuram. Ideo Joannes Domini ocellus hæc de vestibus Christi ceteris distinctiùs scripsit, ut monstraret, quàm exactè ista divini libri prædixissent, & ut disceremus nihil passum esse Dominum *Je s v s*, quod servatoreum minus deceret; ne quod oculi nostri offensionis caperent è tantâ nuditate ac ignominia. Imo verò magnæ fuit gloriæ Christo, hæc etiam miracula à Spiritu sancto prædicta. Quod verò Vates dicat, *Super vestem meam miserunt sortem, consecutio nulla est, super alia duo vestimenta non missam sortem.* Quod factum Marcus asserens, *Diviserunt, inquit, vestimenta ejus, mittentes sortem super eis, quæ quid tollerent. Dividuntur, ait Ambrosius, vestimenta, alii aliud sorte deserunt.* Ergo è geminis vestibus quatuor fecerunt partes, pro numero militum quibus carnificina erat commissa: ne quid autem querelæ nasceretur, luserunt quam quilibet partem ex quatuor istis acciperet. Textilem verò togam minime disfluendam arbitrati, *Non scindamus eam, inquit, sed sortiamur de illâ cuius sit.* Hujus divisionis & lusus militaris variè assignare causas est.

I. Irritus facti Regis, ut putarunt, cujus vestes sece rennui sub furcâ, in quâ ipse penderet & moreretur.

II. Ut oraculis & vaticiniis sua staret veritas. Sed non ideo hoc factum, quia prævidit David, sed ideo David istud præviderat, quia futurum erat. Et en, quàm opportune Deus suæ voluntatis institutum per sceleratissimos, quosque homines, nil minus quàm talia cogitantes, peragat.

III. Ut filii & matris dolor hæc spectantium augere; tur, ideo id fieri permisit Pater divinus. Hoc spectaculum orbi, hoc Christo ipsi objectum. Eæ vestes, quarum vel fimbria & extrema oræ quocumque morbos sanaverant, hic jam sub cruce, velut latroni celeberrimo detractæ exuviæ, lacerantur in prædam & mercedem carnificum.

IV. Avaritia militum, qui ubi nil auri aut pecuniæ ab hoc reo relicte invenissent, impetum verterunt in vestes, quæ uti non pretiosæ, ita etiam non vilissimæ fuerunt; & forsân sperarunt non parvo vendendas, cùm fama spargeret, vim eis inesse magnam. Ne quid autem jurgiorum oriretur in partitione istâ, sorte lis dirimebatur. *Contradictiones, inquit Salomon, comprimit fors.* Ipsum erant, præsertim cum veniâ Præsidis, pannicularia hæc bona. Adriani Imperatoris rescriptum extat, quod Ulpianus a explicat, pannicularia bona esse, quæ quis in custodiam receptus secum attulit, non omnia, sed vestes quibus indutus, nummi laterales quos victus causâ in promptu habuerit, & leves annuli, qui pretii magis aureos quinque non excedant.

V. Ipsum erant, præsertim cum veniâ Præsidis, pannicularia hæc bona. Adriani Imperatoris rescriptum extat, quod Ulpianus a explicat, pannicularia bona esse, quæ quis in custodiam receptus secum attulit, non omnia, sed vestes quibus indutus, nummi laterales quos victus causâ in promptu habuerit, & leves annuli, qui pretii magis aureos quinque non excedant.

VI. Perfectissima Christi paupertas, cujus luculentissimum exemplum hic oculis subjecit. Non satis Christo à propinquis & nummis nudum, vestibus etiam exutum in crucem se tolli voluit. Facultates illius omnes & possessiunculæ, tam usus earum quàm dominium in manu militum sunt. Jam hortatur & clamat: *Si vis perfectus esse, vade, vende omnia quæ habes, & da pauperibus, & habebis thesaurum in calo, & veni, sequere me. c. Vulpes foras domus domus habent, & volucres cali nidus, filius autem hominis non habet, nec manum, ubi caput suum reclinet. d. Qui non renuntiat omnibus quæ possidet, non potest meus esse discipulus. e.*

VII. Immen-

c. Math. c. 19. v. 21. d. Math. c. 8. v. 29. e. Luc. c. 9. v. 58. c. Luc. c. 14. v. 33.

BIBL